

VTL9

7

ศูนย์วิทยบริการ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

✓ เพลงโหมโรงโนรา : กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

		7 791.1072 ว3711พ 2542
79A113534		
Title : เพลงโหมโรงโนรา		
สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช		

วิรัตน์ เตียงสมบูรณ์

เลข	791.1072
ชื่อ	ว3711 พ
จังหวัด	ดบ42
เลขทะเบียน	113534
วัน เดือน ปี	5 ต.ค. 2544

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากงบประมาณการศึกษา

ปีการศึกษา 2542

สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

7

บทคัดย่อ

ชื่อผู้วิจัย   วิรัตน์ เลียงสมบูรณ์

หน่วยงาน   สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ชื่อโครงการวิจัย   เพลงใหม่โรงโนรา : กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของเพลงใหม่โรง ศึกษาลักษณะของวงดนตรีโนรา วิเคราะห์เพลงใหม่โรงโนรา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3 คณะ จากการศึกษาข้อมูลภาคสนามในจังหวัดนครศรีธรรมราชช่วงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2542 ถึง มกราคม พ.ศ. 2543

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของเพลงใหม่โรงมีลักษณะเฉพาะ รูปแบบของเพลงใหม่โรงแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือขึ้นเครื่อง คำเหิน ทงเครื่อง ลักษณะของวงดนตรีเป็นแบบดั้งเดิมมีเครื่องดนตรี คือ ปี่ กลอง ทับ โหม่ง ฉิ่ง กรับ และได้มีการนำขลุ่ยเข้ามาบรรเลงทำนองร่วมอยู่ด้วยบางครั้ง ส่วนการวิเคราะห์ทำนองเพลง พบว่ามีทำนองแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือช่วงขึ้นเครื่องและช่วงดำเนินทำนอง สรุปได้ดังนี้

- 1) บันไดเสียง พบมีการใช้บันไดเสียงคล้าย Ab Major และ Eb Dorian
- 2) พิสัย พบว่ามีช่วงเสียงต่ำสุดถึงสูงสุด คือ C – F''
- 3) การดำเนินทำนอง แบ่งออกเป็น 2 ช่วงช่วงแรกมีจังหวะไม่แน่นอนจน ช่วงที่ 2 เป็นช่วงการดำเนินทำนองเพลงซึ่งนิยมใช้เพลงไทยเดิม อัตราจังหวะ 2 ชั้นบรรเลงวนไปจนกว่าทับจะตีลงจบเพลง
- 4) วลีและจังหวะของทำนองเพลง มีสั้นบางยาวบางตามลีลาของบทเพลง ลักษณะของทำนองเรียบง่ายมักใช้โน้ตตัวเข็ม 1 ชั้น ส่วนช่วงขึ้นเครื่องมีลีลาของจังหวะไม่แน่นอน
- 5) การประดับตกแต่งทำนอง พบการพรมนิ้ว การตอคลื่น การ โหยเสียง การ โหนเสียง พบมากในช่วงขึ้นเครื่องส่วนช่วงดำเนินทำนองไม่นิยมการประดับตกแต่งทำนอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
สารบัญ	ข
สารบัญโน้ดเพลง	จ
บทที่	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อเรื่อง	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา	4
1.5 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.6 แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษา	6
1.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
บทที่ 2 วงดนตรีในการแสดงโนรา	10
2.1 ความเป็นมาโนรา	10
2.2 ลำดับการแสดงโนรา	11
2.2.1 ลักษณะโรง	17
2.2.2 การแต่งกาย	17
2.2.3 เครื่องดนตรี	18
2.2.4 ลักษณะการแสดง	18
2.2.5 การเดินโรงหรือการไปรำ	19
2.2.6 แสงเสียง	20
2.2.7 ถูกคู่	20
2.2.8 ผู้แสดง	20
2.2.9 ทำรำ	20
2.2.10 บทร้อง	21
2.2.11 ธรรมเนียมนิยม	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 เครื่องดนตรีโนรา	23
2.3.1 ปี่	24
2.3.2 กลอง	25
2.3.3 ทับ	25
2.3.4 โหม่ง	26
2.3.5 ฉิ่ง	26
2.3.6 กรับ	27
2.4 สถานที่แสดง	27
2.5 ลักษณะการบรรเลง	27
2.6 วิธีการบรรเลง	27
2.6.1 ขึ้นเครื่อง	27
2.6.2 คำเหิน	28
2.6.3 ลงเครื่อง	28
2.7 เพลงที่ใช้ในการบรรเลง	28
2.7.1 เพลงโหมโรง	28
2.7.2 เพลงบรรเลงประกอบการขับบท	28
2.7.3 เพลงบรรเลงประกอบทำรำไม่มีการขับบท	28
2.8 โอกาสที่แสดง	28
บทที่ 3 เพลงโหมโรงโนรา	29
3.1 บทบาทสำคัญในด้านดนตรี	29
3.1.1 เพลงโหมโรง	29
3.1.2 เพลงประกอบการขับบท	30
3.1.3 เพลงบรรเลงประกอบทำรำไม่มีการขับบท	30
3.2 บทบาทในด้านพิธีกรรม	30
3.2.1 การเตรียมการจัดพิธีโรงครู	31
3.2.2 ขั้นตอนการจัดพิธีโรงครูใหญ่	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 ลักษณะของวงดนตรีโนราในพื้นที่ศึกษา	35
3.3.1 มโนราห์น้ำอ้อย เสี่ยงทอง	35
3.3.2 มโนราห์จำคม	36
3.3.3 มโนราห์जूเหื่อง รุ่งเรืองศิลป์	36
3.4 รูปแบบของเพลงโหมโรง	37
3.4.1 ขึ้นเครื่อง	37
3.4.2 คำเหิน	39
3.4.3 ลงเครื่อง	41
บทที่ 4 การวิเคราะห์เพลงโหมโรง	42
4.1 การวิเคราะห์เพลงโหมโรงโนรา	42
4.1.1 บัน ไคเสียง	42
4.1.2 พิสัย	43
4.1.3 การดำเนินทำนอง	43
4.1.4 วลีและจังหวะของทำนอง	45
4.1.5 การประดับตกแต่งทำนอง	47
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	50
5.1 สรุปผลการวิจัย	50
5.1.1 รูปแบบของเพลงโหมโรงโนราในจังหวัดนครศรีธรรมราช	50
5.1.2 ลักษณะของวงดนตรีโนราในจังหวัดนครศรีธรรมราช	51
5.1.3 การวิเคราะห์เพลงโหมโรงโนราในจังหวัดนครศรีธรรมราช	51
5.2 อภิปรายผล	52
5.2.1 รูปแบบของเพลงโหมโรงโนรา	52
5.2.2 ลักษณะของวงดนตรีโนรา	52
5.2.3 การวิเคราะห์เพลงโหมโรงโนรา	53
5.3 ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	56
ภาคผนวก ก. เพลงพัคชา	57
ภาคผนวก ข. เพลงสุดสงวน	58
ภาคผนวก ค. เพลงมอญโศก	59

สารบัญโน้ตเพลง

หน้า

โน้ตเพลงชุดที่ 1 แสดงการขึ้นเครื่องเพลง โหมโรงคณะมนโรรักษ์น้ำอ้อย เสียงทอง	38
โน้ตเพลงชุดที่ 2 แสดงการขึ้นเครื่องเพลง โหมโรงคณะมนโรรักษ์ข้ามคม	38
โน้ตเพลงชุดที่ 3 แสดงการขึ้นเครื่องเพลง โหมโรงคณะมนโรรักษ์จู้เหือง รุ่งเรืองศิลป์	39
โน้ตเพลงชุดที่ 4 แสดงการดำเนินคณะมนโรรักษ์น้ำอ้อย เสียงทอง	40
โน้ตเพลงชุดที่ 5 แสดงการดำเนินคณะมนโรรักษ์ข้ามคม	40
โน้ตเพลงชุดที่ 6 แสดงการดำเนินคณะมนโรรักษ์จู้เหือง รุ่งเรืองศิลป์	41
โน้ตเพลงชุดที่ 7 แสดงบันไดเสียงโหมโรง	42
โน้ตเพลงชุดที่ 8 แสดงพิสัยของทำนองเพลง	43
โน้ตเพลงชุดที่ 9 แสดงการดำเนินทำนองเพลง โหมโรงพัตชา	43
โน้ตเพลงชุดที่ 10 แสดงการดำเนินทำนองช่วงไหลของเสียงโหมโรงพัตชา	44
โน้ตเพลงชุดที่ 11 แสดงการดำเนินของเสียงคณะน้ำอ้อย เสียงทอง	44
โน้ตเพลงชุดที่ 12 แสดงการดำเนินทำนองเพลง โหมโรงสุดสงวนช่วงขึ้นเครื่อง	44
โน้ตเพลงชุดที่ 13 แสดงการดำเนินทำนองเพลง โหมโรงสุดสงวน	44
โน้ตเพลงชุดที่ 14 แสดงการดำเนินทำนองเพลง โหมโรงมอญ โศกช่วงขึ้นเครื่อง	45
โน้ตเพลงชุดที่ 15 แสดงการดำเนินทำนองเพลง โหมโรงมอญ โศกช่วงดำเนินทำนอง	45
โน้ตเพลงชุดที่ 16 แสดงการแบ่งวลีเพลง โหมโรงพัตชาช่วงขึ้นเครื่อง	45
โน้ตเพลงชุดที่ 17 แสดงการแบ่งวลีเพลง โหมโรงพัตชาร่วงดำเนินทำนอง	46
โน้ตเพลงชุดที่ 18 แสดงการแบ่งวลีเพลง โหมโรงสุดสงวนช่วงขึ้นเครื่อง	46
โน้ตเพลงชุดที่ 19 แสดงการแบ่งวลีเพลง โหมโรงสุดสงวนช่วงดำเนินทำนอง	46
โน้ตเพลงชุดที่ 20 แสดงการแบ่งวลีเพลง โหมโรงมอญ โศกช่วงขึ้นเครื่อง	47
โน้ตเพลงชุดที่ 21 แสดงการแบ่งวลีเพลง โหมโรงมอญ โศกช่วงดำเนินทำนอง	47
โน้ตเพลงชุดที่ 22 แสดงการประดับตกแต่งทำนองปีด้วยการพรมเพลงสุดสงวน	48
โน้ตเพลงชุดที่ 23 แสดงการประดับตกแต่งทำนองปีด้วยการตอดลิ้นเพลงพัตชา	48
โน้ตเพลงชุดที่ 24 แสดงการประดับตกแต่งทำนองปีด้วยการตอดลิ้นเพลงมอญ โศก	48
โน้ตเพลงชุดที่ 25 แสดงการประดับตกแต่งทำนองปีด้วยการ โหยเสียงเพลงพัตชา	49
โน้ตเพลงชุดที่ 26 แสดงการประดับตกแต่งทำนองปีด้วยการ โหยเสียงเพลงสุดสงวน	49
โน้ตเพลงชุดที่ 27 แสดงการประดับตกแต่งทำนองปีด้วยการ โหยเสียงเพลงมอญ โศก	49
โน้ตเพลงชุดที่ 28 แสดงการประดับตกแต่งทำนองปีด้วยการ โหมเสียงเพลงสุดสงวน	49